

Faizde ters köşe

Merkez Bankası, beklentilerin ötesinde indirim yaparak faizi 200 baz puan aşağıya çekti. Yüzde 18 olan politika faizi, yüzde 16'ya indirildi

KARAR sonrası dolar kuru 9.50 TL'ye dayandı. Enflasyonda yukarı doğru hareketin görülmesi ve çarşı-pazarın bundan etkilenmesi bekleniyor. Bu durum işçi ücretlerinde düzenlemeyi de gündeme getirebilir. Karar, ihracatçıları da doğrudan etkileyecek.

» RECEP ERÇİN'in haberi 6'da

İndirim var izahı yok

Beklentilerin ötesinde bir faiz indirimine imza atan Merkez Bankası, geçen ayki açıklamanın aynısını yayınladı. 200 baz puanlık indirim enflasyon hedefinin rafa kaldırıldığını gösteriyor. Ters köşe karar sonrası dolar kuru 9.50 TL'ye dayandı

recep@aydinlikgazete.com
Recep Erçin

MERKEZ Bankası Para Politikası Kurulu'ndaki (Kurul) değişim sonrası atılacak faiz adımı merakla bekleniyordu. Günlerdir yapılan spekülasyonlar sonucu dolar kurunda yukarı yönlü bir gidış hakimdi. Yayımlanan tahmin anketlerinde 50 baz puan indirim öne çıksa da altın alta 100 baz puan indirim geleceği konuşuluyordu. Ancak son aylarda emtia fiyatlarındaki yükseliş ve TL'deki değersizleşme yüzünden hem ithalat fiyatları üzerinden hem de piyasa fiyatlamalarının bozulması yüzünden enflasyonda baz etkisinin ortadan kalktığı gözle görülüyor bu nedenle Merkez Bankası'nın bu ay pas geçme ihtimali doğuyordu. Ancak Kurul, ters köşe yaptı ve yüzde 18 olan politika faizini yüzde 16'ya çekti. Karar sonrası dolar kuru 9.48 TL'ye aştı.

FIYATLAMALAR SİL BAŞTAN

Eylül ayı başında dolar kuru 8.20 TL düzeyindeydi. Daha önceki dönemlerde TL'deki hızlı değer kaybı süreci dikkate alındığında önümüzdeki aylarda fiyatlamaların 9.50 TL düzeyinden yapılacağı aşikar. Enflasyondaki atalet uyarınca döviz kuru kaynaklı yeni bir fiyat hareketinin çarşı pazara yansması görülecek. Geçen yıl hatırlanacağı üzere kur ve enflasyondaki hareket uyarınca yine sonbaharda Merkez Bankası'nın faiz artırması bekleniyordu. O dönem ekonomi kurmaylarının Külliye'ye durumu izah ettiği ancak olur alamadığı sonradan kulislere yansıdı. Faiz artmayınca kurda sıçrama yaşandı, dolar 8.50'yi gördü. Önce Merkez Bankası Başkanı Murat Uysal görevden alındı, ardından Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak görevden afını istedi. Bu süreçte Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) öncülüğündeki iş insanları heyeti Cumhurbaşkanı Erdoğan ile görüşerek, hızlı kur artışı kaynaklı rahatsızlıklarını iletiler ve Naci Ağbal döneminde önce para politikası sadeleştirildi ardından faiz artırımı süreci başladı ve bahar aylarında faiz yüzde 19'a kadar çekildi. Bundan sonra Merkez Bankası Başkanı görevden almana kadar kurda kısmen bir dengelenme ve rezervlerde artış yaşandı.

AYNI SÜRECİ YAŞAR MIYIZ?

Bugün geline nokta geçen yılki krizli süreçte yüzde 15 olan fiili politika faizi bugün

yüzde 16'da, 7.9 TL olan kur ise 9.5 TL'ye dayanmış durumda. Ekim 2020'den Ekim 2021'e tablo bu şekilde ve bundan sonra TL'yi bekleyen diğer tehlike FED'in olası varlık azaltımına başlaması. Olumsuz senaryoda dolar kurunun tıpkı çift hanelere doğru yönelmesi ihtimal dahilinde. Marks'ın Louis Bonaparte'in 18 Brumaire'i" adlı eserinde belirttiği üzere, "Tarihte olaylar her zaman iki kere tekrar eder. İlkinde trajedi, ikincisinde komedi olarak." Bu anlamda iki süreç birbirinin çok az farklı tekeran gibi. Bundan sonra artan girdi maliyetleri nedeniyle ürün fiyatlarına zam yapmak zorunda kalacak, çarşı pazara yansıyan pahalılık yüzünden işçi ücretlerinde düzeltme yapma ihtiyacı duyacak, tedarik sağladığı firmalardan gelecek fiyat baskılarına maruz kalacak imalatçıların rahatsızlıklarını doğrudan Külliye'ye iletip iletmeyeceği merak konusu. Nitekim ilk sinyal dün **İstanbul Sanayi Odası**'ndan geldi. **ISO Başkanı Erdal Bahçivan**, Twitter hesabından şu mesajı paylaştı: "Merkez Bankası, bugünkü kararıyla enflasyonu önemsemediğini ve dikkate almadığını ortaya koydu."

METİNDEKİ O KISIM BOŞA DÜŞTÜ

Erdal Bahçivan'ın da işaret ettiği üzere Merkez Bankası yönetimi enflasyon konusundaki politikasını değiştirmiş oldu. Şu halde dün açıklanan metnin sonunda yer alan, "TCMB, fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda enflasyonda kalıcı düşüşe işaret eden güçlü göstergeler oluşana ve orta vadeli yüzde 5 hedefine ulaşınca kadar elindeki tüm araçları kararlılıkla kullanmaya devam edecektir. Fiyatlar genel düzeyinde sağlanacak istikrar, ülke risk primlerindeki düşüş, ters para ikamesinin ve döviz rezervlerindeki artış eğiliminin sürmesi ve finansman maliyetlerinin kalıcı olarak gerilemesi yoluyla makroekonomik istikrarı ve finansal istikrarı olumlu etkileyecektir" ifadeleri anlamını yitirmiş bulunuyor. Çünkü yine Merkez Bankası'nın çeşitli raporlarıyla da sabit olduğu üzere piyasada fiyatlamalar faizden çok döviz kuru seviyesinden yapıldığından, negatif reel faiz politikası ile serbest kur rejiminde yapılan devalüasyonun fiyatlar genel düzeyini yukarı çekeceği aşikar.

BANKALAR KREDİ VEREBİLİR Mİ?

Yine geçen ay yapılan 100 baz puanlık ve bu ay yapılan 200 baz puanlık indirimine ge-

rekçenin "Parasal düşünün sıklığı ticari kredilerde öngörülenin ötesinde daraltıcı etki yapmaya başlamıştır" tespiti olduğu anlaşıyor. Buna göre Merkez Bankası'nın reel sektörü yani üretimi ve imalatı desteklemek için ticari kredi faizlerinin aşağı çekilmesi için faiz indirimine gittiği söylenebilir. Ancak bankacılık sektöründe TL kredi/mevduat makasının durumu ortada. Mevduatlarda dolarizasyon seviyesi yüzde 50'ler mertebesinde. Şu halde faizler indirilse dahi döviz tarafındaki hareketten ötürü finansal kesimin verili politika faizinden ilave kredi açma isteği ve kapasitesinin ne miktarda olduğu analiz edilmeli. Nitekim bankacılık sektörünün ticari kredilerdeki isteksizliği faizden değil kurdaki belirsizlikten ileri geliyor. Öte yandan Kurul metnini okuduğumuzda faiz indirimini için geçen aykinden farklı ilave bir açıklama, izahat görülmüdü. Bununla birlikte metinde, "Kurul, para politikasının etkileyebildiği talep unsurları, çekirdek enflasyon gelişmeleri ve arz şoklarının yarattığı etkilerin ayıştırılmasına yönelik analizleri değerlendirmiştir. Bu çerçevede politika faizi 200 baz puan indirilerek yüzde 16 olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, arz yönlü arzı unsurlardan kaynaklı olarak politika faizinde yapılan aşağı yönlü düzeltme için yıl sonuna kadar sınırlı bir alan kaldığı Kurul tarafından değerlendirilmiştir" ifadesi yer aldı. Buna göre yılsonuna kadar bir miktar daha faiz indirimini yapılacağı işareti verildi. Kasım ve aralık aylarındaki indirimlerin ne düzeyde "sınırlı" olacağı ise merak konusu.

İstanbullu sanayiciler, mesleki eğitime ilişkin bilgilendirme kampanyası başlatacak

MESLEK LİSELERİNE AĞIRLIK VERİLECEK!

Kurumların iç mekan tasarım ve araç tamiri ihtiyacını meslek liseliler karşılıyor Proje okulu olarak belirlenen Bolu İzzet Baysal Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi öğrencileri atölyede yaptıkları çalışmalarla yılda yaklaşık 1,5 milyon liralık ciro sağlıyor.

Bursa'daki Ali Osman Sönmez Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde öğrenciler, "Mesleki ve Teknik Eğitim Yoluyla Sosyal ve Ekonomik Uyum Projesi" kapsamında yenilenen elektrik-elektronik atölyelerinde Endüstri 4.0'a hazır halde yetişiyor.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı Bahçıvan, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın mesleki eğitime yönelik müjdelerine ilişkin, bu fırsatı hem iş gücü piyasalarıyla hem çalışma alternatifleri arayan gençlerle buluşturabilmek noktasında yeni bir dönemin başladığını söyledi

İSTANBUL- Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın mesleki eğitim merkezleri öğrencilerine yönelik müjdeleri, hem **sana-yiciler** hem de öğrenciler tarafından memnuniyetle karşılandı.

Erdogan, geçen günlerde katıldığı mesleki eğitime ilişkin bir programda iki müjdeyi duyurmuştu. Mesleki eğitim merkezlerine devam eden öğrencilerin 4 yıl boyunca aldıkları ücretlerin isveren üzerinden yükünün tamamen kaldırılarak devlet tarafından üstlenileceğini açıklayan Erdoğan, aynı zamanda mesleki eğitim merkezlerinin son sınıfa kalfa olarak devam eden öğrencilerin son senelerinde asgari ücretin üçte biri kadar değil, yarısı kadar ücret alacaklarını duyurmuştu.

İstanbul Sanayi Odası (İSO)
Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, İSO Vakfı tarafından yapılarak 2006 yılında Milli Eğitim Bakanlığına bağışlanan **İSO** Dinçök Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde, hem Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamalarının **sanayideki** yansımalarına hem de **İSO** bünyesinde Milli Eğitim Bakanlığı iş birliği ve desteğiyle yaptıkları çalışmalara ilişkin AA muhabirine değerlendirmelerde bulundu.

TOPLUMUN BİLGİSİ AZ

Bahçıvan, toplumda meslek liseleri kadar bilinmeyen ikinci bir konunun da mesleki eğitim merkezleri olduğunu söyledi. Erdoğan'ın verdiği müjdelere ve konunun gündeme getirilmesine atıfta bulunan Bahçıvan, kamu otoriteleri tarafından bu konunun geliştirilmeye çalışıldığını anlattı.

Yeniden bu konuyu ele almak ve bu konudaki fırsatı hem iş gücü piyasalarıyla hem de çalışma alternatifleri arayan gençler, hatta orta yaşlarla buluşturabilmek noktasında yeni bir dönemin başladığını ifade eden Bahçıvan, şunları kaydetti:

"Maalesef bu konu, bugüne kadar toplum tarafından çok iyi hissedilmemiş ve avantajları noktasında çok fazla bilgilendirilmemiş olan bir konu.

Cumhurbaşkanımızın bahsettiği destek, mesleki eğitim merkezleri üzerinden olacak. Biz **İSO** olarak aynı meslek liselerinde göstermiş olduğumuz gayret ve destek çabasını önümüzdeki haftalarda mesleki eğitim modelinde de gündeme getirmeye başlayacağız. Birinci konu, **sarayının** bunu anlaması önemli. Ortada çok kıymetli bir konu var ama bunun yeterli kadar anlatılması ve anlaşılması noktasında bir eksiklik var.

Ülkenin çok ciddi bir kaynak zenginliği var ama kaynakları doğru kullanma noktasında da bir eksikliğimiz var. İşte bu da bir kaynak... Yani böyle bir kurum var ama bunun bugüne kadar maalesef o veya bu nedenle gerçek amacıyla da buluşamaması gibi sorun var.

Önümüzdeki günlerde ISO olarak tüm sanayicilerimize böyle bir konunun, böyle bir enstrümanın varlığından ve bunun son teşviklerle birkaç kat daha da katkı verecek hale geldiğinden bahsedeceğiz. Pazarlama çok önemli. ISO olarak bu konuların artık pazarlanması konusunda bize in-

nan ve bizimle birlikte çalışmak noktasında son derece açık ve cesur olan Milli Eğitim Bakanlığıyla çalışarak bu konunun **sanayicilerimize**, sektörlerimize doğru yansıtılması adına önümüzdeki haftalarda yeni bir tanıtım ve anlatım kampanyasına başlayacağız."

ÖĞRENCİLER EĞİTİMDEN,
ÖĞRETMENLER İLGİDEN MEMNUN

Meslek liselerinde öğrenim gören öğrenciler de aldıkları eğitimden memnun olduklarını ifade ederek, seçimlerini bilinçli olarak yaptıklarını söyledi.

Öğrencilerin yanı sıra öğretmenler de meslek liselerine ilginin artmasından memnun olduklarını aktardı. İSOV Dinçköy MTAL Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri Alanı Atölye Şefi Hasan Hüseyin Aslancan, Covid-19 süreci ile birlikte okulda döner sermaye kurulduğunu belirterek, şunları söyledi:

"2020 yılında el dezenfektan cihazı, pedallı dezenfektan standı gibi ürünleri burada öğrencilerimizle birlikte üreterek 200 bin TL'lik bir ciro yaptık. Hem ürettik hem de öğrencilerimiz el pratiğini geliştirdi."

Bu yıl da üretime devam ediyoruz. Şu ana kadar 1,5 milyon TL'lik çiro yaptık. Bekleyen siparişlerimiz var. 15 kişilik öğrenci ekibi ile çalışıyoruz. Burada yarı fabrika kurduk gibi... Kendi eğitim sistemimizi üretiyoruz. Hem bu setleri okulumuzda kullanıyoruz hem de diğer meslek liselerine bunların üretimi ve desteğini sağlıyoruz." (AA)

Erdoğan'ın verdiği müjdelere ve konunun gündeme getirilmesine atıfta bulunan ***İstanbul Sanayi Odası (İSO)*** Yönetim Kurulu Başkanı ***Erdal Bahçivan***, kamu otoriteleri tarafından bu konunun geliştirilmeye çalışıldığını anlattı.

Meslek liselerinde gelen talepten dolayı puanlar giderek yükseliyor

ISO Yönetim Kurulu Başkanı **İdris Bahçıvan**, meslek liselerinde öğrencilerden gelen talepleri dola- yı puanları da yükseldiğini, bu çerçevede yaşanan gelişmelerin tüm taraflar için sevindirici olduğunu ifade etti.

Ailelerin konuya bakişında da mutlu edici önemli değişiklikler yaşandığını aktaran Bahçıvan, şunları söyledi:

"Aileler, eskiden meslek hinesine evlatları kaydolduğu zaman, bu kelimayı özülerök söyleyörüm, adeta bir suçluluk duygusu öirerisindenken, şimdi gönöl rahatlığıyla ve batta evlatlarını geöeleceğini, öefkat olduğunu öüğüne, öefkat olduğini hissetmeli. Belki de en güzel kelime o; öefkat... O öefkatı orada hissettigi müddetçe onun sürekli hale getirebilirsek, birkaç sene sonra bu algının daha da artacağını öüğüne öüğüne."

hayaatlarında geleceğiyle ilgili düşünülür bir şeyler yitiriyor, çocukları nî mî umutlu, bu çocukları kaydırıyorlar. Okullar da etraflarındaki gelişmelerin gördüğü, burada doğru yetiştirilen sonra da rahatsızlık önlenemeyen açılacakları bir şey diyor, işi firsatı olduğunu gördükçe, mezun olduktan sonra da daha kollarsa bir altın bir beşlik tutarak baslayacakları bir şey hayati firsatları bulabileceklerini gördükçe bu okullarında daha çok sarıyorsa ve de işallah daha da çok sarılacaklar.*

Bahçivan, gençlerin artık kendi gelecekləri ile ilgili daha akıllı ve daha bilinçli olduğunu belirterek, meslek işelerine yapılan yatırımların daha da artarak devam etmesi gerektiğini söyledi.

Bu çerçevede herkesin kendi üstüne düşen görevi yapmaya devam etmesinin

Mesleki Eğitim İşbirliği Projesi, adım adım ve adeta bir ormanın filizlenmesi gibi güçlenerek geliyor

Kurulduğu günden bu yana mesleki eğitimin ISO'nun gündeminde ve vizyonunda bir konu olduğunu vurgulayan ISO Başkanı Erdal Bahçivan, Türkiye'nin en önemli kaynağının gençler olduğunu söyledi.

Bahçıvan, bu gençleri gelecekte doğru istihdamla buluştuğumun önemine dikkati çekerek, bir tarafta gençlerin işsizlik sorunu bulunurken, diğer tarafta da artık "aranan eleman" olarak nitelendirilen "ara eleman" problemini yaşayan bir **sunay** dünyası olduğunu belirtti. Bu iki ucun birleştirilmesi gerektiğinin altını çizen Bahçıvan, şunları kaydetti:

"Bu iki ucu birleştirme noktasında büyük bir eksikliğim var. Bu konunun iki ucun öpmüşmesi ile buluşması noktasında atılacak her doğru adım, Türkiye'nin geleceğini ve gelecek kaynaklarını değerlendirmek adına, bu ülke için yapılacak hem sosyolojik hem ekonomik ama hepsinden de öte belki millî güvenlik konusu bile diyeceğimiz kadar değerli bir konudur. **ISO** olarak yıllardan beri sürdürdüğümüz bu konudaki politikada en arzu ettiğimiz noktaya yaklaşık 30 yıldır belli bir boyutta ulaşmanın gururunu, mut-

Hala yapılacak çok şey var ama 'keşke yapılsaydı' değil, 'ne mutlu yapılacak çok şey var' noktasıyla bakıyoruz.

Bu konuda bana yardımcı olduğundan beri bu konuya inanmış ve çok karlı bir Milli Eğitim Bakanımız var. Sayın Cumhurişkanımız, bu hafta başı bu konuyla ilgili önemli bir program, sağ olsun destekçisi oldu. Sıyaset, bu konuda şu anda son derece karardı. Sıyaset dünyası ciddi anlamda inanmaya başladı. O eski paradigmalar, 'birlikte iş yapılır mı?' konusu, 'evet, yapılır' dönüşmeye başlıyor ama en sevindirici olanı artık öğrenciler, meslek liselerine akması ve tercih etmeleri başladı.

Okulların doluluğu ve geçmiş yıla göre puan değişimini baktığımız zaman, destek verdiğimiz tüm okullarda istikrarlı bir şekilde okullara dönük ilgide de, doluluk oranında da yüzde 100'ü bulduk."

TCMB kura aldırmıyor; dolar 9,50'ye dayandı

Enflasyonda tırmanış eğilimi sürerken TCMB'nin politika faizinde 200 baz puan indirimine gitmesine piyasalar sert tepki verdi. TL'deki günlük kayıp yüzde 2'yi aştı

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu'nun (PPK), piyasa öngörülerinin oldukça üzerinde indirimle giderek politika faizini yüzde 18'den 16'ya indirmesi şaşkınlık yarattı. PPK'nın faiz indirimine yönelik gerekçelerini çelişkili bulan uzmanlara göre, karar ekonomik değil siyasi saiklerle alındı. PPK metninde, "enflasyondaki yükselişin arızî unsurlardan kaynaklandığı ve geçici olduğu" yönündeki gerekçe yinelandı. Metinde, "arz yönlü

arızî unsurlardan kaynaklı olarak politika faizinde yapılan aşağı yönlü düzeltme için yılsonuna kadar sınırlı bir alan kaldığı Kurul tarafından değerlendirilmiştir" şeklindeki önden yüklemeli indirim yapıldığı algısı oluşturmayı amaçlayan sözlü yönlendirme de dikkat çekti. Faiz kararının ardından dolar/TL 9,45'in, Euro/TL 11'in üzerine gördü. Türkiye 5 yıllık CDS'i 459'a yükselerek 6 ayın zirvesine çıktı.

ŞEBNEM TURHAN/11

UZMANLAR YORUMLADI

- **Fatih ÖZATAY**: Bürokratların belirlediği bir faiz bu. Ne işe yarıyor; sadece kur artıyor. Ortalama Türkiye ekonomisi bilgisi olanın anlayabileceği bir şey değil.
- **Tuğrul BELLİ**: Merkez Bankası, bu kararla aslında enflasyonla savaşıma kararlılığını zayıflatmış oldu
- **Hakan KARA**: Merkez Bankası bağımsızlığı kavramını artık çok fazla konuşmayacağız. Bundan sonra siyasiler ne kadar, nereye kadar indirilmesini istiyor, onu konuşacağız.
- **Atılım MURAT**: Kurdaki seviyelerin Merkez Bankası'nın faiz kararında etkili olmadığı görüldü. Enflasyon yüksek kalmaya devam edecek, maliyetler artacak, doğal olarak zamlar da kapıda.

İŞ DÜNYASINDAN TEPKİ

- **Erdal BAĞÇIVAN/İSO**: Merkez Bankası, bugünkü kararıyla enflasyonu önemsemediğini ve dikkate almadığını ortaya koydu.
- **Şekib AVDAGIÇ/İTO**: Faiz indirimi, yatırım ve ticaret yapmak isteyenleri ferahlatma önceliğini ortaya koyuyor. Bununla birlikte fiyat istikrarı ile faiz ve döviz arasındaki hassas ilişkilerin gözetilmesi önemli.

MERKEZ BANKASI PIYASAYI YİNE ŞAŞIRTTI, 200 BAZ PUANLIK İNDİRİM YAPILDI

Güçlü faiz indirimi güçsüz Türk Lirası

Merkez Bankası, PPK metnine eklediği 'indirim için sınırlı alan kaldığını farkındayız' ifadesiyle piyasa tarafından önden yüklemeli olarak değerlendirilen 200 baz puanlık güçlü indirimle politika faizini yüzde 16'ya çekti. Dolar 9.50 liraya dayandı, Euro 11 liranın üzerine gördü.

ŞENEM TURHAN

Merkez Bankası Para Politikası Kurulu (PPK), politika faizini ekim toplantısında yine sürpriz bir şekilde 200 baz puan indirdi ve yüzde 18'den yüzde 16'ya çekti. Piyasanın beklentisi 50-100 baz puan seviyesinde bir faiz indirimi yapılabileceği yönündeydi. Karar öncesi 9.27 lira olan dolar/TL 9.49 liraya fırladı yeni zirvesini gördü. Euro tarihinde ilk kez 11 liranın üzerine çıktı. Borsa İstanbul BİST 100 endeksinde kayıp hızlandı, Türkiye'nin 5 yıllık risk primi CDS 443 baz puan seviyesinden 455 baz puana çıktı. Türkiye'nin 10 yıllık tahvil faizi yüzde 20,4 seviyesine tırmadı. Gram altın 543 liraya yeni rekorunu kırdı.

PPK metninde ilk kez ileriye yönelik yönlendirme

Ama piyasa uzmanları Merkez Bankası'nın ilk kez bir yönlendirmeyle önlerini görmelerini sağladığını belirtiyor. Karar metninde arz yönlü arzı unsurlardan kaynaklı olarak politika faizinde yapılan aşağı yönlü düzeltme için yılsonuna kadar sınırlı bir alan kaldığını Kurul tarafından değerlendirildiği ifadesini ekleyen PPK ilk kez piyasaya ileriye dönük bir yönlendirme de yaptı. Böylece yıl sonuna kadar en fazla 100-200 baz puanlık indirim olabileceğini öngören uzmanların bazıları ise bu yıl faiz indirimlerinin sonuna gelinmiş olabileceğini bile dile getiriyor. Ancak metin bu yıl için yönlendirme yapıyor 2022 için faiz indirimlerine kapıyı kapatmıyor. Haftaya 28 Ekim'de yapılacak Enflasyon Raporu toplantısında hem yılsonu enflasyon tahmini hem de faiz politikasına ilişkin yeni yönlendirmeler piyasasını biraz daha netleşmesini sağlayacak.

İki yeni üye Taha Çakmak ve Yusuf Tuna'nın katılımıyla toplanan Para Politikası Kurulu toplantısından 200 baz puanlık indirim çıktı. Karar metninde yine enflasyondaki yükselişin geçici unsurlardan kaynaklandığı ifadeleri yer alırken ekonomi faaliyetleri için toparlanmanın da sürdüğünü yineleni. Yılın geri kalanında yıllıklandırılmış cari işlemler dengesinde iyileşmenin süreceği beklentilerini de tekrarlayan PPK üyeleri bu eğilimin güçlenerek devam etmesi fiyat istikrarı hedefi için önem arz ettiğini de vurguladı. Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu da geçtiğimiz haftalarda yaptığı konuşmalarda sık sık cari işlemler

Sürdürülebilir finans PPK metnine girdi

Merkez Bankası'nın şaşırtan faiz indirimi kararından sonra yayımlanan karar metninde bir başka sürpriz ise sürdürülebilir finansın metne girmiş olması oldu. PPK metninde "Kurul, ayrıca iklim ve diğer çevre

PPK metninde yılın geri kalanında cari fazla verileceğine dair ifade yer almadı. Yerine Merkez Bankası Başkanı Şahap Kavcıoğlu'nun da sık sık vurguladığı cari işlemler dengesindeki iyileşmenin fiyat istikrarı hedefi için önem arz ettiğini ifadesi bırakıldı.

kaynaklı riskleri sınırlandırmak amacıyla, para politikasının ana hedeflerinde bir değişikliğe yol açmadan sürdürülebilir finans uygulamalarını uzun vadeli bir politika olarak destekleme kararı almıştır" ifadesi yer

aldı. Uzmanlar PPK'da bunun tartışılmış olmasını da şaşırtıcı bulsa da önümüzdeki dönemde sürdürülebilir finansman konusunda Merkez Bankası'nın da teşvik edici politikalar uygulayabileceğini dile getirdi.

dengesindeki iyileşmenin fiyat istikrarı hedefi için önem arz ettiğini dile getirmişti.

Şimdi yeni tartışma

ne kadar 'sınırlı alan' kaldı

Yine önceki aylarda olduğu gibi ticari kredilerde parasal duruşun sıklığının öngörülenin ötesinde daraltıcı etki yaptığı kaydedilen karar metninde kurulan para politikasının etkileyeceği talep unsurları, çekirdek enflasyon gelişmeleri ve arz şoklarının yarattığı etkilerin ayırtılmasına yönelik analizleri değerlendirdiği vurgulandı. Çekirdek enflasyon vurgusunun ardından PPK metninde 200 baz puanlık indirimin ardından şöyle denildi: "Bununla birlikte, arz yönlü arzı unsurlardan kaynaklı olarak politika faizinde yapılan aşağı yönlü düzeltme için yılsonuna kadar sınırlı bir alan kaldı" Kurul tarafından değerlendirilmiştir."

Piyasanın da metinde en önemsedikleri kısım 'faiz indiriminde sınırlı bir alan kaldı' PPK tarafından değerlendirilmesi oldu. Uzmanlar, bu ifadeyle

Reel sektörden iki farklı yorum

ISO Başkanı Erdal Bahçivan Twitter hesabından "Merkez Bankası, kararla enflasyonu önemsemediğini ve dikkate almadığını ortaya koydu" yorumunu yaptı. İTO Başkanı Şekib Avdagic ise faiz indirim kararının, yatırım ve ticaret yapmak isteyenleri ferahlatma

önceliğini ortaya koyduğunu belirterek "Bununla birlikte fiyat istikrarı, faiz ve döviz arasındaki hassas ilişkilerin gözetilmesi, iş dünyası için önem arz ediyor. Döviz kurundaki volatilité, hem ihracatçı hem de ithalatçı olumsuz etkiliyor" dedi.

le Merkez Bankası'nın uzun süredir ilk kez ileriye yönelik yönlendirme yaptığını vurgularken önden yüklemeli bir faiz indirimi yapıldığını da bu ifadeyle ortaya konduğunu dile getirdi. En net yönlendirmenin yapıldığı konusunda hemfikir olan piyasa oyuncuları bundan sonra 'sınırlı alan'ın ne olduğunu tartışılacağı kaydetti. Uzmanlara göre yıl sonuna kadar faiz indirimi iki ay 100-200 baz puan arasında değişebilir ve politika faizi yüzü 12-15 seviyesinde kapatabilir. Ancak kasım toplantısında bu yapıldı yönlendirmenin aksine 100 baz puanlık indirim gelirse piyasaya yeniden karışabilir.

Şaşırtan indirimler 300 baz puana çıktı

Dolar/TL'deki kararın açıklanmasından ardından yaşanan 9.50 liraya doğru sert hareket ABD piyasalarının açılmasıyla biraz daha hızlandı. Her ne kadar Merkez Bankası tarafından en net yönlendirme yapılmış olsa da analistler dolar/TL kurunda yönün yukarı olduğunu da dikkat çekiyor. Karar öncesi pozitif tarafta yer alan ban-

kacılık endeksinde de PPK kararı sonrası kayıplar hızlandı. Yabancı aracı kurumlar ise Merkez Bankası'nın hamlesini yorumlamakta güçlük çektiklerine yönelik analizler yayımladı. Eylülde başlayan faiz indirimi döngüsüyle iki ayda Merkez Bankası şaşırtıcı bir şekilde politika faizini 300 baz puan indirmiş oldu.

Eski Merkez Bankası Baş Ekonomisti ve Bilkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hakan Kara Dünya WEB TV yayınında bundan sonra sınırlı alanın ne olacağını tartışılacağı dile getirerek "Sınırlı alanı neyi kastetti 50 baz puan mı 500 baz puan mı? Hissiyatım son 2 ay içinde en fazla 200 baz puan indirim olur gibi. Merkez Bankası uzun süreden beri ilk defa ileriye dönük yönlendirme yaptı. Merkez Bankası bağimsızlığı kavramını artık çok fazla konuşmayacağız. Bundan sonra faiz indirimleri ne kadar devam eder nereye kadar sayılar bunların indirilmesini istiyor onu konuşacağız. Yabancılar gelecek sorular da Türkiye bir sermaye kontrolü uygulay mı soruları olacaktır" diye konuştu.

UZMANLAR NASIL YORUMLADI

SİYASİ DİREKTİFLE FAİZ İNDİRİLDİ

Eski Merkez Bankası ve Ekonomi Yazarı Uğur Gürses: Merkez Bankası'nın bu faiz indirimi kararının arkasındaki toplantı özetinde yaydığı gerekçelerin ve ileriye dönük gösterdiği işiğin çok bir anlamı yok. Siyasi direktifle faiz indirimi Merkez Bankası'nın 1-2 puan indirim yapmış olması önemli değil. Piyasa oyuncularının da ne kadar naif ve beklenti açısından rasyonel olmadıklarını da gösteriyor indirim. Piyasa 50 baz puan beklerken 200 baz puan neredeyse 4 katı faiz indirmiş olması piyasa oyuncularının da rasyonelden koptuğunu gösteriyor. Kör gözün parmağına bir hareket oldu. Bunun kur ve diğer enflasyondaki yansımalarıyla bunun bedelini toplam ödeyecek. Türkiye'nin 1994'teki aldığı ağır dersten sonra ekonomide alacağı en ağır derslerden bir tanesinin eşliğindeyiz. Bizim ağır ders almadın doğruları görme fırsatımız olmayacaktır. Siyasi direktifle yapılan faiz indirimin rasyoneli olmaz yani devam eder mi, durur mu tamamen siyasi direktife bağlıdır.

ÇOK BÜYÜK BİR HATA TEKRARLANDI

Eski Merkez Bankası Başkanı

Yardımcısı, TOBB ETÜ Öğretim Üyesi Prof. Dr. Fatih Özatay:

Karara sadece şaşırdım. Eylül toplantısında çok büyük hata yapılmıştı. Bugün yeni bir hata yapmaması gerekirdi. İndirmeye hata böyle bir ortamda. Hem enflasyon tüm ülkelerde artıyor, emtia, enerji fiyatları artıyor. Zaten içinde kur hiç artmasa bile enflasyonda baskı olacak. Kurda son iki üç ay hatta şubattan beri yükseliş var. Oradan gelen bir baskı da var enflasyonda. Bir de bir ay önce faiz indirdi piyasa faizleri arttı, CDS arttı, tahvil faizleri arttı. Faiz indirimlerinden ne bekleniyor? Kur artınca Hazine'nin döviz borcu, şirketlerin döviz açık pozisyonu artıyor. Haydi bunu göze aldın kredi faizleri de inmedi. Zaten risk primi arttı için yatırım çok zor. Niye indirim yapıyor anlamıyorum. Bürokratların belirlediği bir faiz bu, enflasyonu bir köşeye bıraktıysanız olabilir ama hiç olmazsa ekonomiyi canlandırarak bir şey lazım. Ne işe yarıyor. Sadece kur artıyor olumsuz etki var. Ortalama bir Türkiye ekonomisi bilgisi olanın anlayabileceği bir şey değil.

FAİZ İNDİRLİMLERİNİN SONUNA GELDİKİ GİBİ

TOBB-ETÜ Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Atılım Murat:

Kurdaki seviyelerin Merkez Bankası'nın faiz kararında etkili

olmadığı görüldü. Ama dolar/TL'de 10 liraya yaklaşıyor. 10

lira seviyesinin hem sosyal hem

ekonomik hem de siyasi açıdan

büyük sıkıntılar yaşatacağını düşünüyoruz. Dolarda çift hane ve psikolojik seviye olan 10 liranın sosyal, psikolojik ve siyasi açıdan zor bir seviye olduğunu söyleyebilirim. Bundan sonra enflasyon yüksek kalmaya devam edecek. Merkez Bankası kendi çalışmasında kurdan enflasyona geçişkenliğin yüzde 25 olduğunu belirtmişti. Son 2 ayda yaklaşık yüzde 10 artış var kurda ve enflasyona 2-2,5 puan yukarı yönde katkı yapabilir. Enflasyon yüksek kalmaya devam edecek, maliyetler artacak, doğal olarak zamlar da kapıda. Elektrik ve doğalgaz hanehalkına yansımaya başlıyor ama sanayiye ciddi zam gelecek. Bunun yanı sıra PPK metninde indirimlerin zaten sonuna geldik ifadesi var. Faiz indirimi bekleyenler yılsonuna 50'den 150 baz puan beklıyorlardı. Önden yüklemeli yaptılar. Seneyi bitirdik gibi, bu sene faiz indirimlerinin sonuna geldik gibi geliyor.

SINIRLI ALAN DA

SÜBJEKTİF BİR KAVRAM

Türkisch Bank Ekonomi Danışmanı

ve Dünya Gazetesi Yazarı Tuğrul

Belli: Geçen ay olduğu gibi bu

ay da sürpriz bir karar geldi. Bu

kararla Merkez Bankası'nda

enflasyonla savaşım noktasındaki

kararlılığı zayıflatmış oldu.

Anlaşılan şu anki ekonomik

aktivitedeki durum biraz daha

öncellenmiş diye düşünüyorum.

Mamaif aynı metinde ihracatın

iyi gittiği, ödemeler dengesinde

de düzelmeye gecen metne göre

biraz farklı da olsa 12 aylık açığın

azalacağı iddiasına gelmiş olsa da

dahi buralarda çok fazla problem

görülmemesine rağmen iç talepte

problem olduğu için kendi

ifadesinde de önden yüklemeli

indirim yapmış gibi oldu. Önden

yüklemeli sınırlı alan ifadesinden

anılıyor. Sınırlı alan da subjektif

bir kavram, piyasa beklentisiyle

gerçekleşme farklı olduğu için

Merkez'in öngördüğü ile piyasanın

öngördüğü çakışmayabilir. 50

baz puan beklerken piyasa

önümüzdeki günlerde döviz

dengesinin nasıl oluşacağına

bağlı belki merkez daha agresif

gitmeyi tercih edebilir. Zaten

metinde kaldırılmış olan sıkı

para politikasında genişleyici

bir para politikasına gidildiği

izlenimi alınıyor. Reel faizler TÜFE

üzlerinden baktığımızda eksik

yüzde 3,5'e gerilemiş durumda.

Bu da TL mevduata tevaccühün

azalması anlamına geliyor. Kurun

ve enerji fiyatlarından kaynaklı

artışların enflasyona yansımaları

göreceğiz. Beklentim yüzde 20'ler

civarında enflasyonla devam

edeceğimizi şeklinde. Bu gibi nasıl

bir dengeye götürür şu anda

kestirmek zor.

Düzce 'İstanbul'un markajına girecek

Düzce Belediye Başkanı Dr. Faruk Özlü, Düzce'de ek 15 bin istihdam sözünü tutmak için çalışmalarına devam ediyor. Özlü, ülke ekonomisinin bel kemiği kenti olan İstanbul'a giderek **İstanbul Sanayi Odası** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ı ziyaret etti. Ziyarete Düzce'nin sanayi potansiyeli masaya yatırılırken, İstanbul'daki sanayicileri Düzce'ye çekmek noktasında neler yapılabileceği de konuşuldu. **Haberin devamı sayfa 4'te**

Düzce 'İstanbul'un markajına girecek

Düzce Belediye Başkanı Dr. Faruk Özlü, geçtiğimiz ay Öncü TV'de katıldığı Kitabın Ortasından programında 1. Organize Sanayi Bölgesi'nin genişletilmesi projesiyle ilgili son durumu Sadullah Ünsal'a anlatmıştı.

15 bin istihdam sözünü hatırlattı

OSB'lerde boş yer ve fabrika kalmadığını belirten ve seçim öncesi verdiği 15 bin istihdam sözünü hatırlatan Özlü, "İnanın hiç boş yer yok. Çilim daha başlamadan doldu. 1. OSB dolu. Bizim Düzceliler'e bir sözümüz vardı. Dedik ki biz OSB'lerde toplam 15 bin kişiye istihdam sağlayacağız. Şu anda OSB'lerdeki toplam istihdam 7 bine yakın. Bir o kadar daha olması lazım. Çilimli ve Akçakoca'da OSB'leri hayata geçireceğiz. 1. OSB'yi de tarım arazisi olmayan bölgeleri kapsayan bir genişleme programı yaptık." demişti.

'Tarım arazileri kalacak, fındık ve kavaklıklar proje içinde'

Civar köyde yaşayanların tarım arazilerini içine alan bir programdan endişe etmesiyle ilgili de konuşan Başkan Özlü, "Burada fındık ve kavağı tarımdan saymıyoruz. Domates, biber, marul eken

kardeşlerimizin arazileri kalacak ama fındık ve kavak olan araziler de dahil olmak üzere 1. OSB'yi genişletme programımızı başlattık. Şu anda Tarım Bakanlığı'nda kamu yararı kararı alınması aşamasında. İnşallah bu günlerde çıkacak. Eli kulağında. Buradaki temel yaklaşım istihdamla ilgili. Düzce'de iş arayan çok sayıda vatandaşımız var." ifadelerini kullanmıştı.

İstanbul'da önemli görüşme
Düzce istihdamına katkı sunacak adımların atılması için görüşmelerini arttıran Başkan

Özlü, son olarak ülke ekonomisinin bel kemiği kenti olan İstanbul'a giderek **İstanbul Sanayi Odası** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ı ziyaret etti.

Özlü, yatırımcılara yönelik projelerini anlattı

Dünya ve Türkiye'nin ekonomik gündeminin değerlendirildiği toplantıda Özlü ve Bahçivan karşılıklı fikir alışverişinde bulundu. Başkan Özlü, Düzce ekonomisi ve sanayisi hakkında Bahçivan'a bilgi verdi. Düzce'nin sanayide söz sahibi illerden biri olması için çalıştıklarını kaydeden Özlü,

belediye olarak Düzce'deki sanayi sektörlerinin Türkiye ekonomisine daha fazla katkı sağlaması ve yeni yatırımcıları kentlerine çekmek için gerçekleştirdikleri projelerden bahsetti.

Kurumlar arası işbirliği yapılacak

Sıcak bir havada gerçekleşen ziyarette İstanbul'da faaliyet gösteren sanayicileri Düzce'ye çekmek noktasında neler yapılabileceği de konuşulurken bunun için kurumlar arası iş birliğinin geliştirilmesi konusunda mutabık kalındı.

Haber: C.Üstüner

BİLE BİLE LADES

Merkez Bankası 200 puan indirimle giderek faizi yüzde 16'ya çekti. Ekonomi biliminin gerçeklerine ve uzmanların 'büyük hata olur' uyarılarına rağmen alınan kararla doların kapakları açıldı. Kur tarihi zirveyi gördü. Faizin dövizde yaratacağı etki bilinmesine karşın inadına atılan yanlış adımlarla TL altı ay içinde yüzde 30 eridi. Son hamleyle vatandaş bir günde yüzde 2.5 daha fakirleşti.

'FAİZ İNDİRİMİ KARARIYLA EKONOMİK BİR SUÇ İŞLENDİ'

Dövizde yine MB depremi... Üç başkan yardımcısının görevden alınmasının ardından kurda yaşanan dalgalanmanın etkisi sürerken Merkez Bankası faizde beklentilerin üstünde indirimle gitti. Uyarılara rağmen alınan kararla son altı ayda TL'deki değer kaybı yüzde 30'u aştı. Son atılan 'bu işin sonu belli' adımı 'Madem iş bu noktaya getirilecekti rezervler neden eritildi?' dedirtti. Ekonomistler de "Ekonomik bir suç işlendi" tepkisini gösterdi.

'RASYONALİTE YOK NAZİRE YAPAR GİBİ KARAR ALINIYOR'

Dr. Murat Kubilay: Kararın rasyonelitesini çözmek zor...

Yalçın Karatepe: Bilerek inatlaşıyorlar...

Kerim Rota: Müteahhitlere dövizde endeksli garanti ödemelerinin artması ve asgari ücretin neredeyse dünyanın en düşüğü haline gelmesinden kim fayda sağlar?

Durmuş Yılmaz: Kredi maliyeti yükselecek, büyüyemeyeceğiz... S/4

Merkez Bankası'nın kararı sonrası dakikalar içinde dolar 9.50, euro 11 lira seviyesini aştı. Gram altın ise 543 liraya çıktı. Son altı ay içinde TL dolar karşısında yüzde 30 değer kaybetti.

Olan yine millete oldu

KILIÇDAROĞLU

Şahıs ve şürekası ülkeyi açlığa doğru götürüyor. Bu yapılanlar ya millete ihanet ya da bir sağlık sorunu. Başka izahı yok.

AKŞENER

Rasyonellikten uzak kararlar olan yine hane halkına, esnafa oldu. Bu aziz millet bunu hak etmiyor. Çok yazık...

DAVUTOĞLU

MB enflasyonla mücadele edeceğine siyasetin güdümünde savruluyor. Milleti 1 ayda yüzde 15 fakirleştirdiğiniz yetmedi mi?

BABACAN

Talimatla 200 puan indi. Tekrar ediyorum, talimatla... MB'nin tek kolu kırık. Artık faizi indirse de bindirse de boş.

'ARTIK ENFLASYONU ÖNEMSEMİYORLAR'

İş dünyasından da Merkez'in kararına tepki geldi. **500 baskın indirdi** 'Merkez Bankası, kararına enflasyonu önememediğini ve dikkate almadığını ortaya koydu' dedi. Analist Barış Eren ise 'Merkez Bankası'nın beklenti üzerinde 200 baz puanlık faiz indirimini sonrası Dolar/TL ilk tepki 9.27'den 9.45'e yükseldi. Euro/TL 11 seviyesini gördü. Önden yüklemeli faiz indirimini. Merkez Bankası ythoruna kadar faiz indirimi büyük oranda bitiyor' diye konuştu.

Merkez söz dinledi dolar 10 liraya yaklaştı

Merkez Bankası politika faizinde yeni bir sürpriz yaptı. Fakat bu sürpriz beklentilerin tersinde değil, üstünde oldu. Ekonomistler 50-100 puan arası faiz indirimi öngörürken Merkez 200 baz puanlık indirimle kuru yeniden patlattı. Karar öncesinde gevşemeye çalışan kur, sonrasında 9.49 ile yeni rekorunu kırdı. Euro ise tarihinde ilk kez 11 lirayı aşmıştı. Ekonomistler, Merkez'in bağımsızlığının kalmadığını belirtirken Bloomberg 'Central bank of Erdoğan' başlığını attı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), merakla beklenen faiz kararını verdi. En son toplantıda yapılan 100 baz puanlık düşüşten sonra ne enflasyon ne de kur yerinde durmuştu. Zirve üstüne zirve giren dolar/TL'den sonra dün verilen kararla birlikte zirvede yeni rakam kaydedildi. Para Politikası Kurulu (PPK) faizi 200 baz puan indirerek, yüzde 18'den yüzde 16'ya çekti. Kararın ardından döviz kurlarında yeni rekorlar kırılırken, dolar/TL 9.49 ile euro 11.05 ile tarihi zirvelerini gördü. Gram altının fiyatı ise 541 liraya tarihi zirvesini astı. Kararın ardından Borsa İstanbul da yüzde 1'e yakın değer kaybetti. Merkez Bankası karara ilişkin olarak ise PPK metninde şu ifadeler yer verdi: "Enflasyonda son dönemde gözlenen yükselişte; gıda ve başta enerji

olmak üzere ithalat fiyatlarındaki artışlar ile tedarik süreçlerindeki aksaklıklar gibi arz yönlü unsurlar, yönetilen yönlendirilen fiyatlardaki artışlar ve açılmaya bağlı talep gelişmeleri etkili olmaktadır. Bu etkilerin arzi unsurlardan kaynaklı olduğu değerlendirilmektedir. Diğer taraftan, güçlü parasal sıkılaştırmanın krediler ve iç talep üzerindeki yavaşlatıcı etkileri devam etmektedir. Parasal duruşun sıkılığı ticari kredilerde öngörülenin ötesinde daraltıcı etki yapmaya başlamıştır. Bunun yanında, bireysel kredilerin dımlı seyri dönmeye için güçlendirilen makro ihtiyatı politika çerçevesinin olumlu etkileri gözlenmemiştir." Öte yandan metinde kurulan para politikasının etkileyeceği talep unsurları, çekirdek enflasyon gelişmeleri ve arz kaynaklı yarattığı etkilerin

ayrıştırılmasına yönelik analizleri değerlendirildiği kaydedildi. Öncü göstergeler yurt içinde iktisadi faaliyetin dış talebin de etkisiyle güçlü seyrektğine işaret eden Merkez, "Asılamanın toplumun geneline yayılması salgından olumsuz etkilenen hizmetler, turizm ve bağlantılı sektörlerin canlanmasına ve iktisadi faaliyetin daha dengeli bir biçimde sürdürülmesine olanak sağlamaktadır. Dayanıklı tüketim malları talebi yavaşlarken, dayanıksız tüketim mallarında bir toparlanma gözlenmektedir. TCMB, fiyat istikrarı temel amaç doğrultusunda enflasyonda kalıcı düşüşe işaret eden güçlü göstergeler olusuna ve orta vadeli yüzde 5 hedefine ulaşmaya kadar elindeki tüm araçları kararlılıkla kullanmaya devam edecektir" açıklamasını yaptı. - EKONOMİ SERVİSİ

'KARARI MB BAŞKANI DEĞİL SARAY VERDİ'

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, kararla ilgili şunları söyledi: "Doğrudan Merkez Bankası'nın bağımsız olmadığı ve sarayın müdahale ettiği kanındayım. Bunu zaten Erdoğan defalarca ifade etti. Bu da tabii Türkiye'nin felaketi demek. Doğrusunu isterseniz yani bu kadar ithalata bağımlı olan dolar kurunun ya da döviz kurunun bu kadar yükselmesi bütün fiyatların yükseleceği anlamına geliyor. Dolar olanlar bundan son derece memnundur, dolarla ihale verenler bundan son derece memnundur. Gelir dağılımında ciddi bozulmaya yol açacak, fakirler daha fakir, varlıklar daha varlıklı olacak. Herhalde sarayın izlediği ekonomi politikası da bu."

'MİLLET BUNU HAK ETMİYOR'

Merkez'in kararını değerlendiren **İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener** "Ciddiyetsiz bir iktidarı, atadığı liyakatsiz bir bürokrat aracılığıyla verdiği, rasyonellikten uzak bir kararın sonucunda olan yine hane halkımıza, esnafımıza ve KOBİ'lerimize oldu. Bu aziz millet bunu hak etmiyor. Çok yazık" dedi.

'BU KADAR FAKİRLEŞTİRDİĞİNİZ YETMEDİ Mİ?'

Kararı değerlendiren **Gelecek Partisi Genel Başkanı Ahmet Davutoğlu** "TCMB enflasyon ile mücadele edeceğine siyasetin güdümüne girmiş savruluyor. Milleti 1 ayda yüzde 15 fakirleştirdiğiniz yetmedi mi? Asgari ücreti pula döndürüp işçiyi namerde muhtaç ettiğiniz yetmedi mi? KOBİ müteahhitlerine yaptığınız garanti ödemelerini yüzde 50 arttırmazınız yetmedi mi?" açıklamasını yaptı.

'SİZ BUNU ANCA RÜYADA GÖRÜRSÜNÜZ'

DEVA Partisi Başkanı Ali Babacan "Merkez Bankası tek kolu kılımsız, tek kolu mücadele etmeye çalışan yalnız bir kurum. Ülkedeki bütün hukuksuzlukları, yanlışları, ekonomiyi ilgili bütün hataların telefansı Merkez Bankası'nın sadece ve sadece faiz politikasıyla düzeltmesi mümkün değil. Faizi indirse de bindirise de sabit tutsa da boş. Hiçbir işe yaramayacak. Merkez Bankası'nın öncelikli baskımsız olması lazım. Dört yılına atanan bir Merkez Bankası Başkanını üç dört ayda görevden alıp başkasını koyarsanız, o Merkez Bankası başkanının söylediği lafa hiç kimse itibar etmez. Merkez Bankası Başkanı olmayacak. Belki yarı gidecek. Ne söyleyen boş. Zannediyorlar ki 'talimat vererek, Merkez Bankası faizi indirmeye ülkede faizler incek'. Siz bu kafayla bunu rüyanızda görüyorsunuz, yapamazsınız" diye konuştu.

TEK CENT HARCAMADAN PİYASA RAHATLAMIŞTI

Eski Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal döneminde kur tarafına tek cent harcama TL'de gücü bir değer artışı olmuştur. 0.01'de dolar 4 aylık süreçte 8.50 seviyesinden 6.90'a kadar gerilemişti. Naci Ağbal'ın o dönemde bu başkanı toplantılarından da takdir edilmiş fakat, Cumhurbaşkanı tarafından görevden alınmış. Bu değişim sonrasında kur krizi yeniden başladı. Merkez Bankası eski başkanı Naci Ağbal 18 Mart 2021'de politika faizini 200 baz puan artırarak belki piyasa beklentisinin de üzerinde bir artış yaptı ve piyasanın önüne geçerek geleceği yönlendirmeye çalışmıştı.

'BU OPERASYONU KİM ADINA ÇEKTİNİZ?'

■ Gelecek Partisi Sekan Özcan faiz kararını şöyle yorumladı: "Enflasyon TÜİK rakamlarına göre bile TÜFE'de yüzde 19 ÜFE'de yüzde 44 olmuştur faiz yüzde 16'ya düşürülmüş, açıklama metninde sanki iktisat biliyormuş gibi ya da bilime ve aklı sayı duyuyormuş gibi davranmanıza gerek yok. Biraz sahici olun. 'Bu operasyonu kimin adına çektiniz?' Ülkeye bu kötüluğu yapan bürokratlara, yapmayın, gün gelir bunun hesabını hukuk önünde verirsiniz demek, tehdit değildir. Bu ülke hiç kimse'nin babasının çiftliği değil" ifadelerini kullandı. Kerim Rota ise "Müteahhitlere dövizde endeksli garanti ödemelerinin artması ve asgari ücretin neredeyse dünyanın en düşükü haline gelmesinden kim fayda sağlar?" dedi.

'ŞAHA KALKAN EKONOMİ DEĞİL DÖVİZ KURU'

■ CHP'li Faik Öztürk "Enflasyon artıyor. TL benzerleri içinde en çok değer kaybeden para birimi. Yine benzerleri içinde en yüksek CDS bizde. Buna rağmen TCMB arı ardına faiz indiriyor. Ortada güven veren bir program yok. Bu, talimatla faiz indirildiğini izlenimini artırıyor. Döviz kurunu şaha kaldırıyor" dedi. Gelecek Partili Mustafa Mente "Ülkemizin yakıcı ekonomik krizi derinleştiği iktidardan toptan kurtulmak için işi hırsızlamaya karar verdiğini düşünüyoruz. Ülkemizde şirketler için faizsin seviyesi önemlidir ama dövizin seviyesi ondan en az iki kat daha önemlidir" diye konuştu. İYİ Parti Durmuş Yılmaz ise "Kredi maliyeti yükselecek, büyüyeceğiz, işsizlik artacak, hayat pahalılaşacak, fakirleşeceğiz, ileride daha yüksek faizimiz daha değişir paramız olacak. Son birkaç yıldır ortaya geldiğimiz sıkı baskıyı oynamaya devam edeceğiz. Orta gelir kapısı" ifadelerini kullandı.

'EKONOMİK SUÇ İŞLENDİ'

■ Ekonomistler de karara tepki gösterdi. Ekonomist Uğur Gürses "Ciddi ciddi PPK metni üzerine yorum yapıp, bu kararda rasyonel bir tutumak arayanlar, şaşkınlıktan utanıyor... Neydi o söz? 'Atın ölümü arpadan olsun' mayıdı? Yandı gülüm keten helva... Çok yazık" dedi. Ekonomist Baki Demirel ise "TCMB politika faizini 200 baz puan indirdi. Bravo bence kasmı ve aralık ayında 700 baz puan indirilirse tek haneli faize düşecek sahlanacağı" yorumunu yaptı. Ekonomist Cüneyt Akman da "Dedik ama değil mi? İktidarımdan mantıksız terah etmek gibi bir hüpu var" ifadelerini yere verdi. Ekonomist Veysel Ulusoy, bunun tam bir saçmalık olduğunu, karar verilerin ekonominin 'İ'nden bile anlamadığını vurgu yaptı. Ulusoy "Ekonomik suç işlendi" diye konuştu. Ekonomist Mahfi Eğilmez ise şu yorumu yaptı: "Bir ülkede insanlar merkez bankasının alacağı karar üzerine iddia oynuyorsa o ülkede para politikası değil politika parası vardır."

'KAFAMIZA DOĞRUDAN SIKSAYDINIZ'

İki tek malkul kısmının olduğunu paylaştan ekonomist Murat Kabilay, indirimle ilgili şöyle devam etti: "Kararın rasyonelitesini çözmek zor, şüphesiz Erdoğan'ın etkisi aşkır. Fakat bu seferki 'faiz sebep enflasyon netice' inancının da ötesinde, Kılıçdaroğlu'na nazire yapmak şeklinde. Bu karar sonucu piyasa faiz ve kurlarını kestirmek güç net olan iktidarı yolun sonuna geldiği." Ekonomist Yalçın Karatepe de "Kafamıza doğrudan siksaysınız. Faizlerde 200 puan indirim yapıldı. Kur fırladı 9.50. Bilerek ve isteyerek inatlaşıyorlar" yorumunu yaptı.

TANITIM İÇİN KAMPANYA YAPACAK

Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan, mesleki eğitim merkezlerine devam eden öğrencilerin 4 yıl boyunca aldıkları ücretlerin işveren üzerindeki yükünün tamamen kaldırılarak devlet tarafından üstlenileceğini ve son sınıfa kalfa olarak devam eden öğrencilerin asgari ücretin üçte biri kadar değil, yarısı kadar ücret alacaklarını duyurmuştu. **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "İSO olarak, bu konunun **sanayicilerimize**, sektörlerimize doğru yansıtılması adına önümüzdeki haftalarda yeni bir tanıtım ve anlatım kampanyasına başlayacağız" dedi.